

Kūdras nozares un saistīto nozaru uzņēmumu
konsultatīvā darba grupa

SEG emisiju aprēķini mitrāju kategorijā ZIZIMM sektorā

Arta Bārdule

08.04.2026, LVMI «Silava»

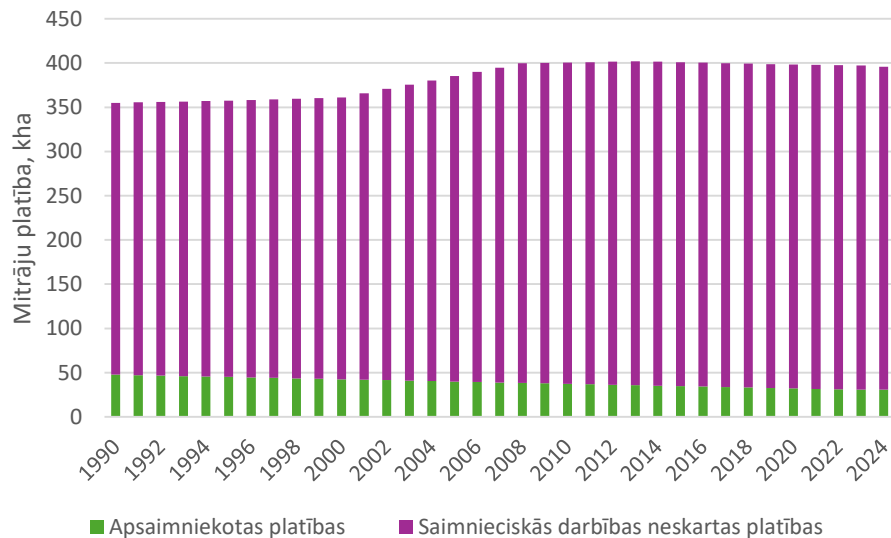
Mitrāju kategorijas platība

Kas (kādas platības) ietilpst
mitrāju kategorijā?

Purvi, tai skaitā kūdras
ieguves lauki

Ūdenstilpnes (upes, ezeri,
dīķi)

Applūstošas platības,
palienes, aluviālas platības

Att.1: Mitrāju kategorijas platība

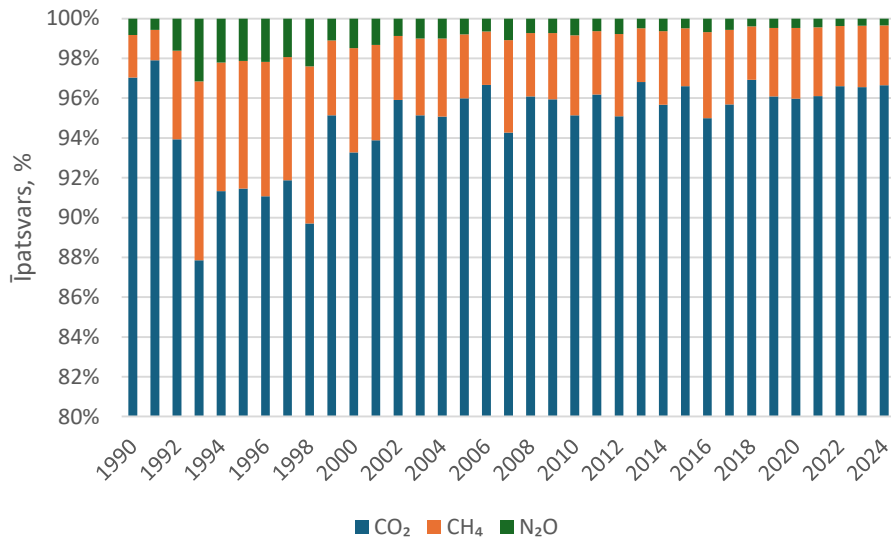
SEG emisijas mitrāju kategorijā

Kādas SEG tiek uzskaitītas?

Oglekļa dioksīds
(CO₂)

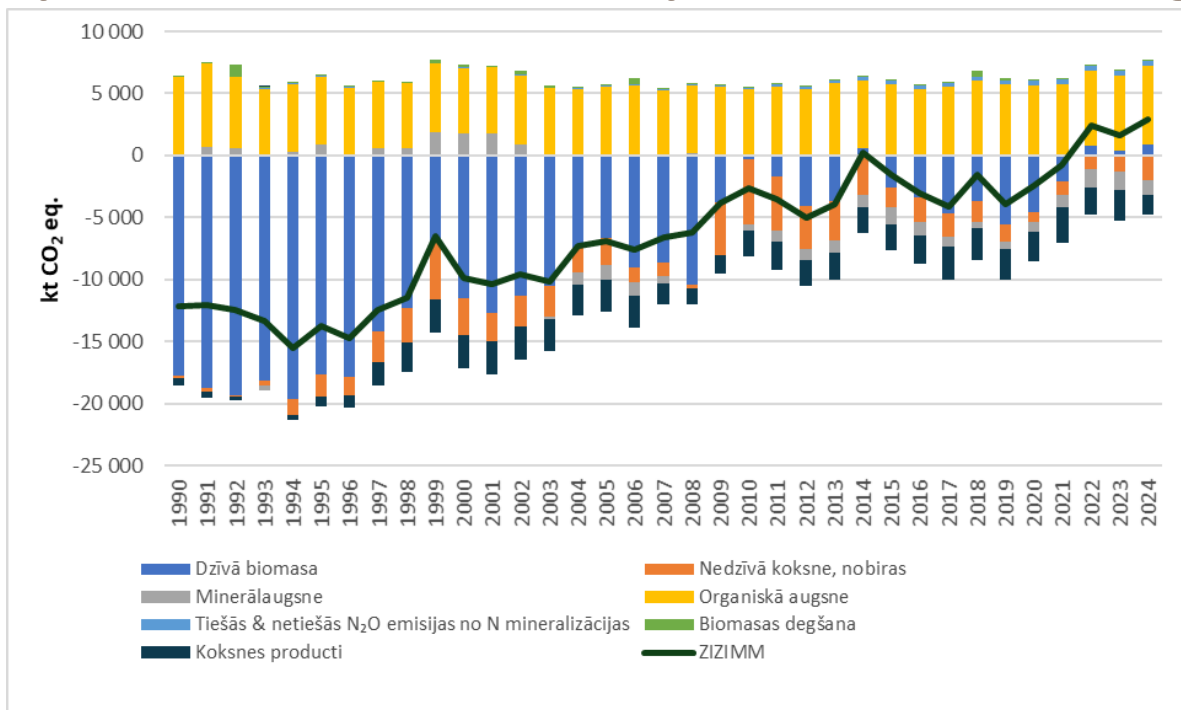
Metāns (CH₄),
GWP 28

Dislāpekļa oksīds
(N₂O), GWP 265

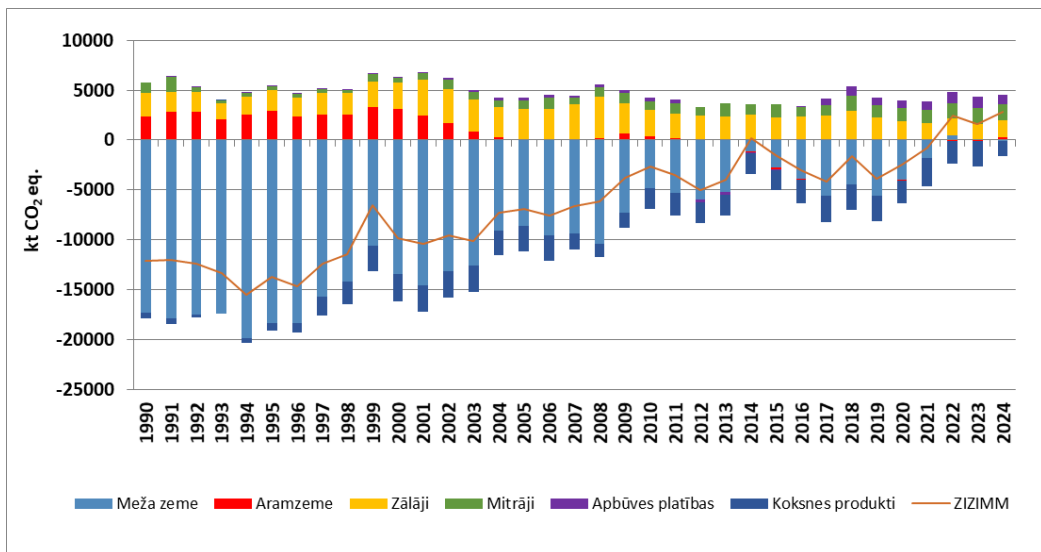
Att.2: CO₂, CH₄ un N₂O emisiju īpatsvars kopējā
SEG bilance mitrāju kategorijā

Kopējā ZIZIMM sektora SEG emisiju bilance 1990.-2024. gadā

Att.3: CO₂ piesaiste un SEG emisijas ZIZIMM sektorā

Mitrāju kategorijas ieguldījums kopējā ZIZIMM sektora SEG emisiju bilanciē 1990.-2024. gadā

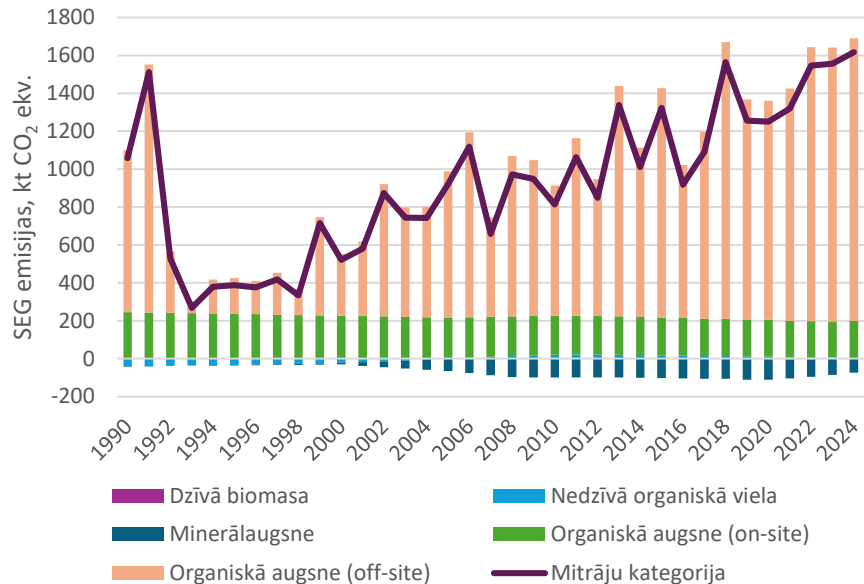
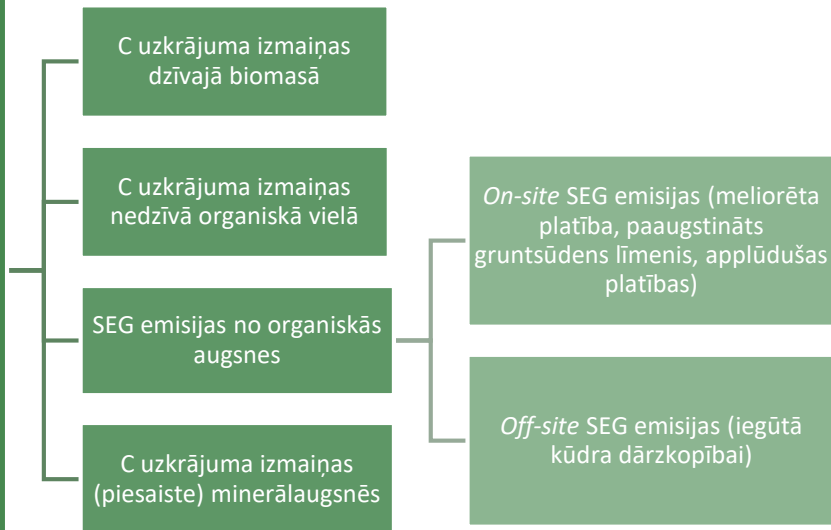
2024. gadā:

- Kopējās neto SEG emisijas ZIZIMM sektorā bija 2870,1 kt CO₂ ekv.
- Mitrāju kategorijas ieguldījums kopējā ZIZIMM sektora neto SEG emisiju bilanciē bija 56% jeb 1616,2 kt CO₂ ekv.

Att.4: Mitrāju kategorijas ieguldījums kopējā ZIZIMM sektora SEG emisiju bilanciē

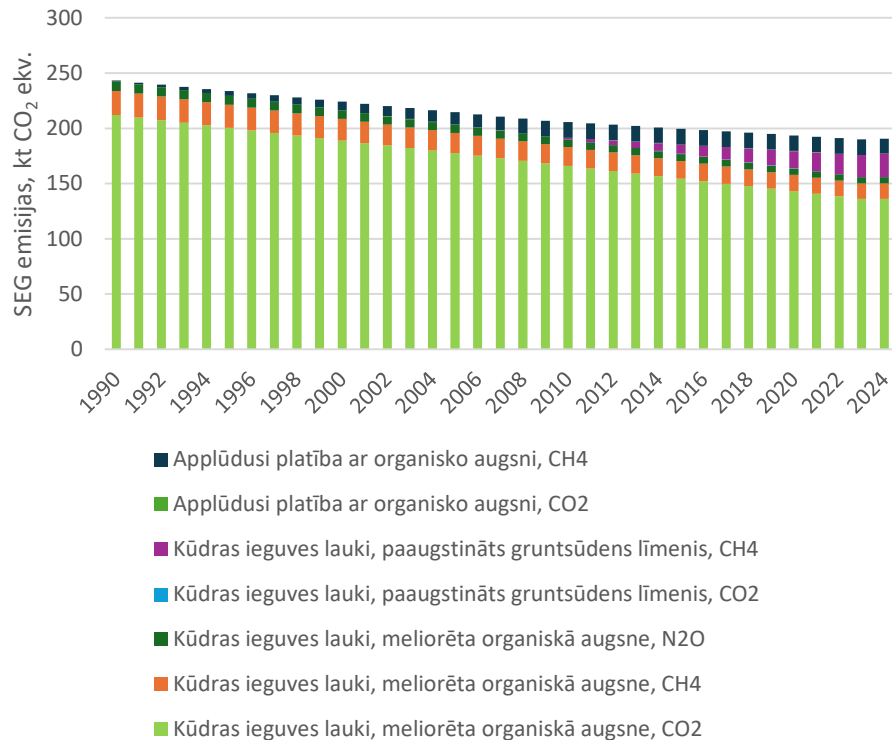
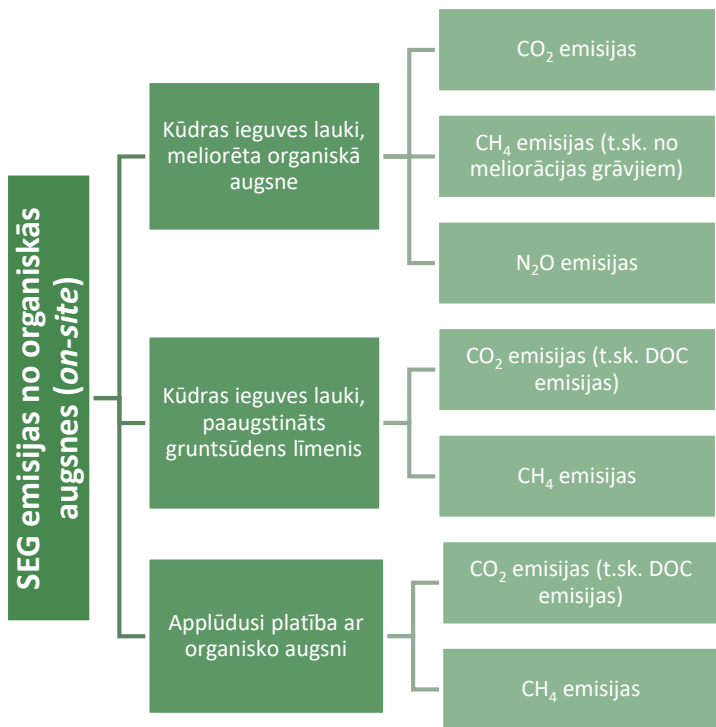
CO₂ piesaistes un SEG emisiju avoti mitrāju kategorijā

Kas rada CO₂ piesaisti un SEG emisijas mitrāju kategorijā?

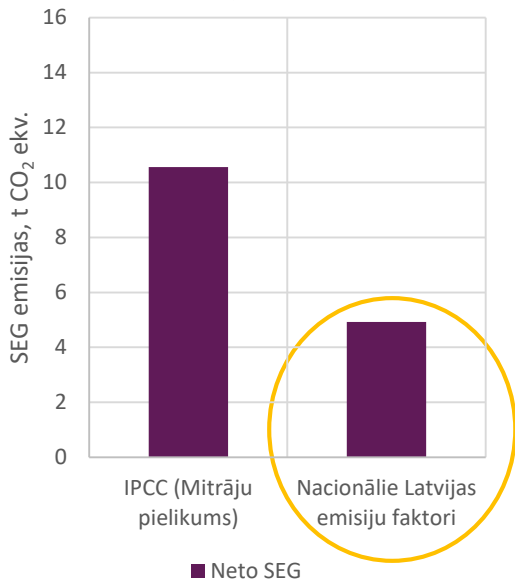
Att.5: Kopējā SEG emisiju bilance mitrāju kategorijā

SEG emisijas no organiskās augsnes (*on-site*)

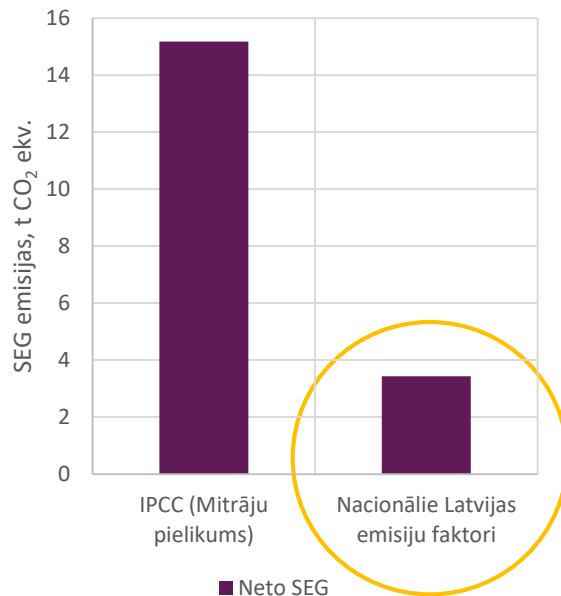

Att.6: SEG emisijas no organiskās augsnes (*on-site*)

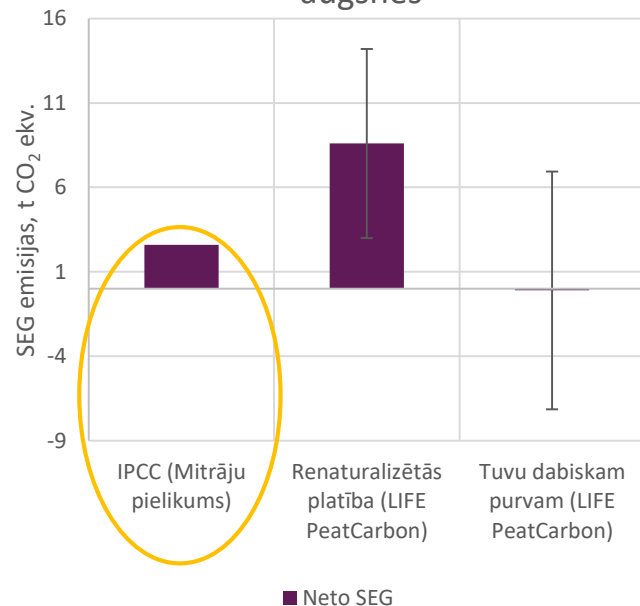
Att.7.1: Kūdras ieguves lauki, meliorēta organiskā augsne

Att.7.2: Kūdras ieguves lauki, meliorācijas grāvji

Att.7.3: Kūdras ieguves lauki ar paaugstināts gruntsūdens līmeni un applūdušas organiskās augsnes

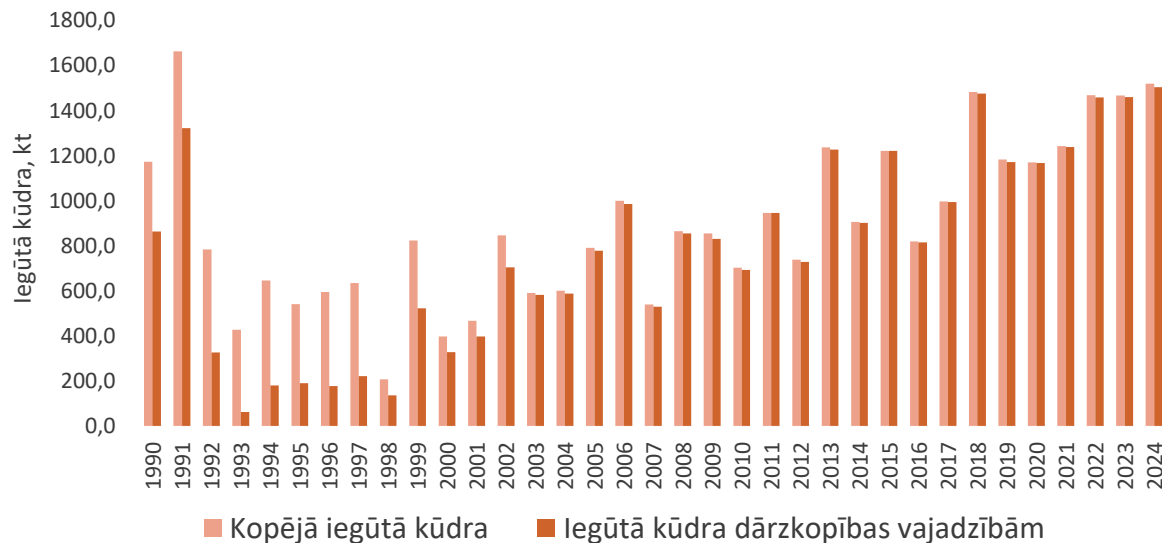
 Emisiju faktori, kas šobrīd izmantoti nacionālajā SEG inventarizācijā

SEG emisijas no
organiskās augsnes
(*off-site*)

legūtā
kūdra
lauksaimniecībai

CO₂
emisijas

SEG emisijas no organiskās augsnes (*off-site*)

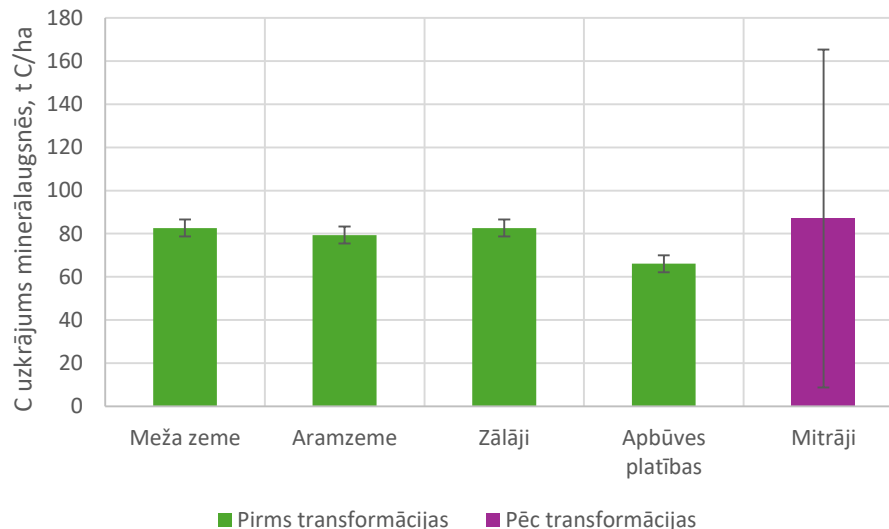

Att.8: Kūdras ieguve Latvijā (datu avots: CSP)

Zemes izmantošanas
maiņa par mitrājiem

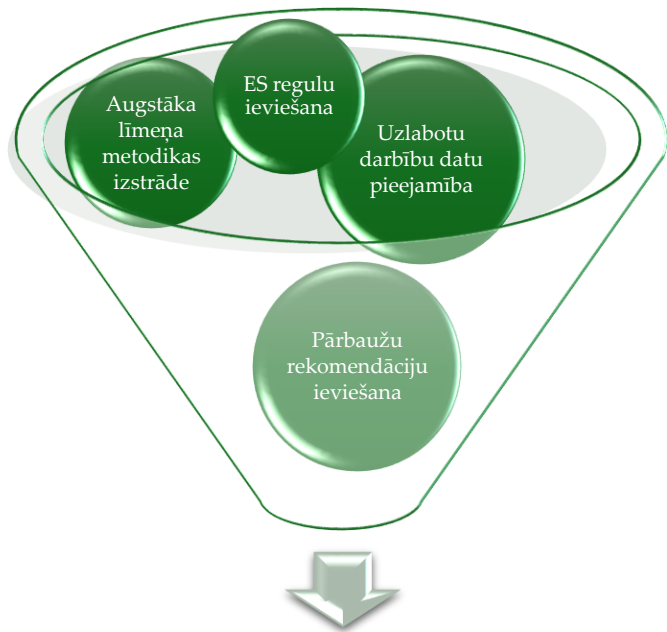
C uzkrājuma izmaiņas
(palielinājums)
minerālaugsnēs

C uzkrājuma izmaiņas minerālaugsnēs platībās, kas pārveidotas par mitrājiem

Att.9: C uzkrājums minerālaugsnēs 0-30 cm dziļumā (datu avots:
BioSoil, IPCC vadlīnijas)

Turpinām uzlabot SEG emisiju un CO₂ piesaistes aprēķinus

Nepārtraukta attīstība

SEG inventarizācijas pārrēķins visai laika rindai

2025. gadā:

- Atjaunināti darbību datu (dārzkopības vajadzībām iegūtās kūdras daudzums, mitrāju platība ar kokaugu veģetāciju).
- Piecu gadu vidējā slīdošā cikla ieviešana dzīvās biomasas pieauguma un dabiskā atmiruma aprēķinā.
- Pārplūdušām un pārmitrām platībām ar organisko augsni ieviesti CO₂ un CH₄ emisiju faktori, kas atbilst barības vielu nodrošinājuma statusam *poor*. Iepriekš izmantota konservatīva pieeja un lietoti EF, kas atbilst barības vielu nodrošinājuma statusam *rich*. Pamatojums – pieejams kartogrāfiskais materiāls, kurā var nodalīt augsto, pārejas un zemo purvu kūdra.

SEG inventarizācija zem

2025. gadā:

- Standarta ikgadējās valsts kvalitātes nodrošināšanas & kvalitātes kontroles (QA/QC) pārbaudes/procedūdas;
- ES sākotnējās SEG inventarizācijas pārbaude (01.02-28.02.2025);
- Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) starptautiska pārbaude par saistību izpildi ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC) Parīzes nolīguma ietvaros (Divgadu caurskatāmības ziņojums, BTR1), tai skaitā SEG inventarizācijas pārbaude (jautājumi 03.-05.2025, pārbaude uz vietas – 12.-16.05.2025);
- Padziļinātā ES pārbaude (visaptveroša dalībvalstu SEG inventarizācijas ziņojumu izskatīšana, 04.-06.2025)

Paldies par uzmanību!

Laiks jautājumiem par CO₂ piesaistes un SEG emisiju aprēķinu pieeju
mitrāju kategorijā....